

Рисунок 2. Наслідки ігнорування інвестиційних проблем

вання, окрема підвищення інвестиційного іміджу держави, організаційно-економічні, грошово-кредитні, фінансово-бюджетні, структурно-інвестиційні, екологічні засоби.

Висновки

Значення процесу інвестування в економіці будь-якої країни важко переоцінити, адже інвестиції виступають основою усього процесу розширеного суспільного відтворення. Розв'язання проблем що стримують інвестиційну діяльність є одним з найактуальніших завдань спрямованих на реалізацію структурної перебудови усєї економіки країни. Окреслені проблеми визначають спектр пріоритетів для реформування інвестиційної політики держави на найближчі роки. Вирішення дії негативних правових, політичних, грошово-кредитних, страхових та інших факторів вимагає цілеспрямованої державної інвестиційної політики. Виявлена ситуація вимагає вирішення основних завдань пошуку джерел фінансування інвестиційних проектів, способи акумуляції накопичень, їх збереження і подальше цільове використання, що і може стати предметом дослідження у майбутньому. Виключно цілеспрямована державна інвестиційна політика з врахуванням зарубіжного досвіду та вітчизняних тенденцій зможе забезпечити реалізацію завдання структурної перебудови української економіки.

Література

1. Дацій Н.В. Державне регулювання інвестиційної діяльності галузевого рівня / Н.В. Дацій // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №16. – С. 3–5.
2. Івахненко І.С. Інвестиційна діяльність в Україні: сучасний стан та можливості її активізації / І.С. Івахненко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №2 – С. 7–9.
3. Кабанов В.Г. Активізація фінансових інвестицій як складова стратегії стабілізації та зростання економіки / В.Г. Кабанов // Фінанси України. – 2010. – №5. – С. 39–47.
4. Худавердієва В.А. Стратегія залучення іноземних інвестицій в економіку України / В.А. Худавердієва // Фінанси України. – 2010. – №6. – С. 62–71.
5. Чумаченко М. Проблеми інвестування реструктуризації промисловості України / М. Чумаченко, О. Амоша – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irr.org.ua/pe/statija99_2.php
6. Борщ Л. Проблеми інвестування стратегічних підприємств / Л. Борщ // Банківська справа. – 2003. – №5. – С. 11–17.
7. Горюнова К.С. Проблеми залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України / К.С. Горюнова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – №12. – С. 167–172.
8. Альмераї А. Проблеми венчурного інвестування в Україні / А. Альмераї // – Вісник КНТЕУ. – 2009. – №3. – С. 11–15.

В.В. ВІРЧЕНКО,

к.і.н., доцент, Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі

Передумови та наслідки соціально-економічних реформ Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто

Стаття присвячена дослідженню передумов та результатів економічних реформ двох знакових постатей ХХ ст. – М. Тетчер та Б. Бхутто. Висвітлюються особливості соціально-економічної політики М. Тетчер та Б. Бхутто на посаді прем'єр-міністра. Проаналізовано політичні традиції Великобританії та Пакистану, які вплинули на хід та наслідки проведених реформ.

Стаття посвящена исследованию предпосылок и результатов экономических реформ двух знаковых фигур ХХ ст. – М. Тэтчер и Б. Бхутто. Освещаются особенности социально-экономической политики М. Тэтчер и Б. Бхутто на должности премьер-министра. Проанализированы политические традиции Великобритании и Пакистана, которые повлияли на ход и последствия проведенных М. Тэтчер и Б. Бхутто реформ.

The article is devoted to investigation of prerequisites and results of economic reforms of two icon figures of XX century – Margaret Thatcher and Benazir Bhutto. Peculiarities of socio-economic policy of M. Thatcher and B. Bhutto on position of prime minister are elucidated. Political traditions of Great Britain and Pakistan, which influenced on course and consequences of reforms pursued by M. Thatcher and B. Bhutto, are analyzed.

Постановка проблеми. Прояв у рамках економіки України негативних наслідків світової фінансової кризи обумовлює об'єктивну необхідність подальшого її реформування і формування нового позбавленого кризових тенденцій економічного середовища. Основними завданнями реформування національної економіки залишаються структурна трансформація, підвищення конкурентоспроможності економічної системи в умовах глобалізації, зниження рівня інфляції та безробіття, а також кардинальне підвищення рівня добробуту громадян. Зазначені фактори обумовлюють потребу у вивченні методів, шляхів та інструментів реформування економіки на прикладі країн, що змушені були застосувати антикризову економічну політику в минулому. Аналіз і врахування передумов та досвіду економічних реформ у різних галузях економіки країн світу є надзвичайно актуальним для України, оскільки дозволяє скоригувати вітчизняну економічну політику у відповідному напрямі.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Зміст та особливості економічної політики Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто отримали висвітлення у роботах вітчизняних і зарубіжних науковців: І. Дейла, В.М. Москаленко, В.Я. Белокреницького, О.С. Черевко та ін. У той же час питання, пов'язані з вивченням передумов та наслідків соціальних і економічних реформ Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто, вивчені та висвітлені ще недостатньо. Крім того, в Україні практично відсутні дослідження, спеціально присвячені порівняльному аналізу наслідків та обставин економічних реформ зазначених суспільних діячів.

Мета даної статті полягає у дослідженні передумов та наслідків соціально-економічних реформ Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто. Досягнення поставленої мети зумовило вирішення таких завдань дослідження: проаналізувати соціальні та економічні передумови реформ у Великій Британії та Пакистані; визначити фактори, які впливали на реалізацію та результативність реформ Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто; дослідити наслідки реформ Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто для економіки Великої Британії та Пакистану.

Виклад основного матеріалу. Світова історія знає мало прикладів, коли б найвищу державну посаду займала жінка. Хоча корені даної традиції сягають ще епохи Стародавнього Єгипту. Так традиційно склалося, що світове суспільство є патріархальним за своєю суттю, і тому, коли представниця слабкої статі досягає вершин політичної кар'єри, це викликає неоднозначні почуття: подив, заздрість, захоплення, а

також надію на швидке вирішення наболілих соціально-економічних та політичних проблем.

Цікавий факт: прихід до влади жінки як політичної постаті, як правило, відбувався на хвилі загострення кризових явищ у суспільстві, коли існуюча влада вичерпала свій потенціал у вирішенні існуючих питань. Знаковими постатями у міжнародній політиці є дві непересічні особистості, імена яких увійшли не лише у вітчизняну, а й у світову історію, – Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто. Якщо прихід М. Тетчер до влади у консервативній Великобританії з давніми традиціями демократизму та громадянського суспільства ні для кого не був несподіванкою, то поява на горизонті мусульманського політичного небосхилу молодої привабливої жінки без паранджі та ще й з прозахідним світоглядом викликала справжній шок у патріархальному ісламському світі.

Маргарет Тетчер та Беназір Бхутто – непересічні особистості ХХ ст., які увійшли у світову історію не лише завдяки своїй політичній наполегливості та різкій економічній ініціативі, а й завдяки своєму переконанню у правильності своїх дій. Між цими двома жінками стоїть велика прірва: не лише у можливостях реалізації самих реформ та в економічній оцінці їхніх результатів, а й у організації політичного та економічного життя цих двох країн, абсолютно відмінних у цивілізаційному відношенні. Великобританія – країна з давніми політичними традиціями, з розвиненими громадянськими інститутами. Поява жінки на посаді прем'єр-міністра на політичному олімпі країни була закономірним наслідком усіх політичних та громадянських свобод Великої Британії. Особиста перемога Маргарет Тетчер на парламентських виборах як лідера консервативної партії була результатом довгого і нелегкого сходження на вершину політичної кар'єри.

Маргарет Робертс (дівоче прізвище М. Тетчер) народилася 13 жовтня в містечку Грентхем у графстві Лінкольншир у родині бакалійника. Її батьки були давніми прихильниками партії консерваторів. Під час навчання на хімічному факультеті в Оксфордському університеті Маргарет Робертс брала активну участь в роботі студентського консервативного осередку. Вдале заміжжя у 1951 році з підприємцем Денісом Тетчером дозволило Маргарет не лише здобути вищу юридичну освіту, а й повністю присвятити свій вільний час політичній кар'єрі. У 1959 році М. Тетчер за списками Консервативної партії була обрана до парламенту. У 1970 році після перемоги Консервативної партії на виборах М. Тетчер стає членом уряду, отримавши посаду міністра освіти та науки. Свою діяльність в міністерстві почала з досить непопулярного в соціальному відношенні кроку: скасовувалося безкоштовне молоко для учнів початкових класів та підвищувалася плата за шкільні сніданки, ціна на які не змінювалася роками. Лише для малозабезпечених родин робився виняток, решта родин самостійно мали турбуватися про харчування своїх дітей. Такий захід не додав політичній популярності М. Тетчер, але отриманий досвід роботи на адміністративній посаді дозволив говорити про неї як про політи-

ка, яка готова різними заходами боротися з дефіцитом бюджету. Незважаючи на масове громадське обурення та акції протесту, Тетчер не відмовилася від своїх дій, і це дозволило державі заощадити 19 млн. фунтів. З 1975 по 1990 рік Маргарет Тетчер обіймала посаду лідера Консервативної партії – найвпливовішої партії Великобританії.

У кінці 70-х років ХХ ст. Великобританію журналісти називали «хворою країною Європи», і на це були свої підстави: інфляція виросла до 15% на рік, знизилася продуктивність праці, скоротився обсяг промислового виробництва, скорочувався рівень життя населення. У 1979 році в країні відбулися дострокові парламентські вибори, на яких перемогла консервативна партія. Її лідер Маргарет Тетчер не лише стала першою жінкою прем'єр-міністром Великобританії, а й найдовготривалішим прем'єр-міністром в історії країни. До 1990 року Тетчер безперервно займала крісло лідера країни. Цьому сприяли і особисті риси її характеру: вольова, цілеспрямована, прагматична, різка у висловлюваннях та діях, певною мірою навіть деспотична та авторитарна. Членам її кабінету було важко з нею працювати, але громадяни її країни при ній стали жити краще. Хоч вона ніколи не говорила, що мета виправдовує засоби, але, по суті, це було кредо всієї її політичної діяльності.

Головне своє завдання на посаді прем'єр-міністра вона вбачала в поверненні політичного та економічного престижу Великобританії. Соціальна допомога у вигляді субсидій, безкоштовних сніданків, матеріальної допомоги малозабезпеченим сприймалася нею як прояви державної слабкості, які множать число «нахлібників». Незважаючи на соціальний спротив та громадські акції протесту, М. Тетчер була незламна у своїй впевненості та послідовності своїх дій. Її реформи проводилися під гаслами «індивідуальності», «працелюбності», «приватної ініціативи», «кожен сам за себе».

Конкретними заходами М. Тетчер по покращенню економічного становища країни стали: скасування контролю над цінами та заробітною платою; запровадження суворого контролю над зростанням грошової маси в обігу; скорочення державних видатків на підтримку промисловості, комунального господарства, культури та освіти; збільшення непрямих податків (зокрема, ставка податку на додану вартість виросла із 8 до 15%). Одним із її заходів, спрямованих на відродження «духу підприємництва», стало зниження максимальної ставки податку з трудових доходів з 83 до 60%. Також було знижено максимальну ставку податку на нетрудовий дохід з 90 до 75%. Політична філософія Тетчер базувалася на принципах особистої ініціативи та підприємництва. Головним стимулом виступало матеріальне благополуччя для себе та своєї родини. Уряд Тетчер провів масштабну кампанію по денационалізації державних підприємств. У приватні руки продавалися авіаційна, нафтова, сталеливарна, електротехнічна, автомобільна галузі промисловості. Уряд збільшив податкові пільги приватному бізнесу. На окремих підприємствах були значно обмежені права проф-

спілок. Одним із важливих напрямів діяльності уряду Тетчер стала антиінфляційна політика, яка забезпечувалася жорстким контролем за приростом грошової маси.

Ідеал «тетчеризму» – це суспільство дрібних та середніх акціонерів, підприємців. Уряд М. Тетчер взяв курс на ліквідацію збиткового державного сектору в економіці. Тетчер відкидала соціалізм в усіх його проявах: від соціальної допомоги незахищеним верстам населення до державної власності на виробництво. Колективізм проголошувався абсолютним злом, заохочувалися індивідуалізм та приватна ініціатива. В основу економічної політики М. Тетчер лягла теорія «монетаризму», яка визначала пріоритетом державної економічної політики регулювання грошово-кредитного ринку у поєднанні з дотриманням принципів лібералізму в усіх інших сферах державного регулювання.

Крім послідовної радикальної внутрішньої політики Маргарет Тетчер зарекомендувала себе достатньо сильним політиком міжнародного масштабу. У 1981 році рейтинг Тетчер був досить низьким, журналісти присвоїли їй титул «найнепопулярнішого прем'єр-міністра століття». Але після військового конфлікту у 1982 році з Аргентиною за право володіти Фолклендськими островами в Південній Атлантиці, в ході якого М. Тетчер блискуче відстояла інтереси Великобританії, про неї почали говорити як про справжнього лідера британської нації. А Фолклендські острови перетворилися в символ британської величі.

Досить швидко реформаторська діяльність консервативного уряду дала позитивні результати. На початку 80-х років ХХ ст. розпочався підйом в економіці Великобританії: почало зростати промислове виробництво, у 1983 році інфляція знизилася до 4%, продуктивність праці зростала в середньому на 2,5% щорічно. Професійні управлінці та технічні фахівці, які працювали на британських підприємствах, вважалися одними з найкваліфікованіших у світі.

Британський бізнес був задоволений політикою Тетчер. Прибутки компаній значно збільшилися, дивіденди виросли з 92 до 462%. Свої позиції посилили не лише великі, а й малі та середні компанії. Уряду консерваторів вдалося зменшити інфляцію майже в три рази. Британське суспільство почало жити краще, середні доходи населення за десять років виросли на 23%. Більше 1 млн. британців викупили своє житло в державі, причому нерухомість продавалася з великою знижкою, яка доходила до 60% вартості житла. Число страйків із середини 80-х років різко зменшилося. Цей показник став одним із найнижчих у Європі, що свідчило про поліпшення життя британців. Тетчер відродила в країні дух підприємництва, забезпечила розвиток економіки країни. Прем'єрство Маргарет Тетчер сприяло позитивним соціально-економічним змінам у суспільстві Великобританії. За її правління рівень життя населення країни суттєво зріс. Усе більше британців почали відносити себе до представників «середнього класу». Державна політика разом із зростанням доходів зробила більш доступнішими для своїх гро-

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

мадян приватні будинки, автомобілі, побутову техніку, приватну медицину та освіту.

Негативним наслідком її соціально-економічної політики стало збільшення розшарування суспільства, підвищення рівня життя відбувалося нерівномірно: 20% найбагатших британців отримували 33% національного доходу, а 20% відсоткам найбідніших діставалося менше 2% доходу. Маргарет Тетчер політик великого масштабу, яка мала свої рецепти вирішення гострих соціально-економічних проблем.

На відміну від Маргарет Тетчер Беназір Бхутто – представниця давнього і відомого роду в себе на батьківщині. Серед її предків були князі, правителі та буржуазна еліта провінції Сінд. Родова знатність та фінансові можливості її родини дозволили претендувати на політичне лідерство в молодій ісламській державі. У себе на батьківщині Бхутто користувалася великою підтримкою населення завдяки активній соціальній політиці, спрямованій на боротьбу з бідністю. Завдяки активній громадській позиції на міжнародній арені та активним спробам привернути увагу світу до соціальних та економічних проблем Пакистану у 1996 році Беназір Бхутто була визнана найпопулярнішим світовим політиком. Її називали «Залізною леді Сходу» або «Чорною Розою Пакистану».

До 1947 року Пакистану не існувало як самостійної держави, його політична еліта не знала історичних традицій державності. За короткий час правляча еліта мала об'єднати розрізнений конгломерат колишньої колонії Британської імперії, інтеграційним чинником стала релігія – іслам. Перед молодого державою постало нелегке завдання: об'єднати під єдиною національною ідеєю розрізнені етнічні групи, мусульманських біженців з різних регіонів Британської Індії та велику кількість ісламських сект. Об'єднуючим чинником для формування національної пакистанської єдності та ідентичності стало утвердження ісламських цінностей у державі та пошук головного зовнішнього ворога, який перешкоджає суспільному розвитку молодого держави. З об'єктивних причин на роль останнього найкраще підходила Індія. Етнічна строкатість населення Пакистану не сприяла його єдності. Довгий час провідну роль у політичній системі країни відігравала військова еліта. Характерною рисою внутрішньополітичного розвитку країни була боротьба регіональних політичних еліт за центральну владу, що аж ніяк не сприяло політичній стабільності країни. Конкурентна політична та економічна боротьба за державну владу в Пакистані розгорнулася між військовою елітою штату Пенджаб та промисловою буржуазією штату Сінд.

Забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку – одне з найактуальніших питань економіки Пакистану. Після проголошення незалежності у 1947 році Пакистан опинився віч-на-віч зі своїми болючими проблемами. Економіка фактично носила напівфеодалний характер. Крім родючої землі та великої кількості безробітних новостворена держава не мала ні великих родовищ корисних копалин, ні великих промислових центрів, ні розгалуженої транспортної мережі. Сьогодні Пакистан – це країна з аг-

рарною економікою та обмеженим експортним асортиментом. До основних експортних товарів відносяться товари сировинної форми або із низьким ступенем обробки: бавовна, рис, пшениця, шкіряні вироби.

Незважаючи на низький економічний рівень розвитку Пакистану, в якому процвітає бідність, безкарно почувають себе терористичні угруповання, в комфортних умовах розвивається тіньова економіка, влада країни своїм пріоритетним завданням проголосила створення ядерної бомби. Ядерний статус країни мав підняти престиж та значимість держави не лише у світі, а й в очах пересічних пакистанців. Авторитет Пакистану в мусульманському світі значно зріс завдяки наявності першої і поки що єдиної «ісламської ядерної бомби». В одній зі своїх промов прем'єр-міністр Пакистану Зульфікар Бхутто, батько майбутньої лідера країни Беназір Бхутто, зазначив: «Ми будемо їсти траву, але створимо бомбу». Беназір Бхутто – непересічна та харизматична особистість XX століття, перша жінка прем'єр-міністр ісламського світу, яка двічі (1988–1990) та (1993–1996 рр.) очолювала уряд Пакистану. В її плани входило побудувати розвинену конкурентоспроможну економіку, закласти основи демократичних цінностей та створити соціально комфортне суспільство для своїх громадян. Беназір Бхутто отримала світську американську та європейську освіту, що в подальшому вплинуло на її політичну культуру. Навчалася в Гарвардському та Оксфордському університетах. Після військового перевороту та страти її батька Зульфікара Алі Бхутто вона разом із матір'ю очолила Пакистанську народну партію (ПНП), яку у свій час заснував її батько. Лідером ПНП Беназір Бхутто залишалася до своєї трагічної загибелі у 2007 році.

Головна ідея її програмної політики полягала у формуванні соціально орієнтованої ринкової економіки. Акцент було зроблено на приватну ініціативу та на залучення іноземного капіталу. У правовому аспекті скасовувалися закони шариату. Відновлювалися громадянські права жінок. Беназір Бхутто активно відстоювала світський характер політичного та соціально-економічного життя Пакистану. Серед досягнень її уряду можна назвати залучення іноземних інвестицій в сферу промисловості, завдяки впровадженню новітніх технологій у країні були відкриті нові родовища вугілля, нафти та газу. Незважаючи на те, що іслам забороняє кредитні відносини, Б. Бхутто виступала за розвиток банківського сектору. Як політик вона активно виступала за надання рівних прав та можливостей мусульманським жінкам. У країні був створений Жіночий банк розвитку.

Пакистан – одна з найбідніших країн Південної Азії, її ВВП на душу населення становить 470 доларів на рік. Тому навіть відносно поліпшення добробуту населення може забезпечити політичну прихильність населення до влади. Свою популярність серед широких верств населення Беназір Бхутто здобула завдяки активній соціальній політиці. За її підтримки були запроваджені безкоштовні медицина та освіта. Розуміючи, що освіта є своєрідною запорукою майбутнього успішного

розвитку країни, уряд Бхутто відкривав нові світські заклади освіти. Загалом проблема грамотності населення в країні не була вирішена, але на третину безграмотність була скорочена. Відбувалася поступова електрифікація пакистанських сіл, у містах будувалися дороги, з'явився дешевий телефонний зв'язок. Завдяки розробленій програмі боротьби з обігом наркотичних засобів у країні вдалося частково побороти продаж та розповсюдження наркотиків.

Незважаючи на міжнародне загравання Б. Бхутто із Заходом, який надавав їй ще й фінансову підтримку, Бхутто не виконала вимог призупинити ядерний проект Пакистану. У 1994 році Пакистан офіційно оголосив, що має у своєму розпорядженні ядерну бомбу. Ядерний статус країни мав підняти престиж та значимість держави не лише у світі, а й в очах пересічних пакистанців. Авторитет Пакистану у мусульманському світі значно зріс завдяки наявності першої і поки що єдиної «ісламської ядерної бомби».

Побудувати демократичну республіку з високими темпами економічного зростання Беназір Бхутто так і не вдалося. Дефіцит бюджету становив 10% ВВП. Витрати на оборону та ядерну програму забирали до 50% держбюджету. Більше 30% йшло на фінансування зовнішнього боргу. Зростала залежність країни від імпортової продукції. Сальдо торговельного балансу мало від'ємний характер, у 1996 році імпорт перевищував експорт майже на 40%, відбулося падіння курсу національної валюти. Популярність Б. Бхутто почала знижуватися, її було звинувачено у розкраданні державних коштів та несплаті податків. У 1996 році Беназір Бхутто змушена була піти у відставку. Після військового перевороту в 1999 році разом із родиною вона виїхала до Об'єднаних Арабських Еміратів. Згодом переїхала до Лондону. За звинуваченнями у корупції суд Пакистану заочно засудив її до восьми років ув'язнення.

Після проголошеної амністії у жовтні 2007 року Бхутто вирішила боротися на парламентських виборах Пакистану за крісло прем'єр-міністра країни. Після чергового замаху на її життя загинула під час мітингу 27 грудня 2007 року в місті Равалпінді. Її смерть викликала обурення не лише в Пакистані, а й в усьому світі. Після виборів 2008 року та перемоги ПНП чоловік Беназір Бхутто став президентом Пакистану. Незважаючи на неоднозначну оцінку її політичної діяльності, численні економічні прорахунки та зловживання, Беназір Бхутто стала своєрідним світовим символом боротьби ісламських жінок за свої особисті та політичні права.

Висновки

Грунтуючись на результатах проведеного дослідження, можна зробити висновок, що ці дві непересічні жінки здійснили значний вплив на розвиток національної економіки країни. На жаль, соціальні, економічні та політичні умови, за яких проводилися реформи у Великобританії та Пакистані, були різними, що й обумовило їх різну ефективність та наслідки. Актуальність і гострота проблеми реформування економіки України свідчить про об'єктивну необхідність подальшого дослідження міжнародного досвіду у сфері реалізації ефективної антикризової та стимулюючої економічної політики.

Література

1. Белокрыцкий В., Москаленко В. Пакистан: испытание на прочность // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 6. – С. 75–85.
2. Воспоминания о Мэгни: Портрет Маргарет Тэтчер / Изин Дейл (сост.) М.Ю. Зарицкая (пер. с англ.). – К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
3. Игнатъев П.М. Країнознавство. Країни Азії. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 424 с.

Н.І. ОМЕЛЬЯНЧИК,
к.е.н., НДЕІ Мінекономрозвитку України,
Н.В. МУДРАК,
НДЕІ Мінекономрозвитку України,
М.Ф. ТЮТЮН,
НДЕІ Мінекономрозвитку України

Залучення іноземних інвестицій в національну економіку

У статті розглядаються напрями та пріоритети залучення іноземних інвестицій, а також питання покращення управління цим процесом.

В статье рассматриваются направления и приоритеты привлечения иностранных инвестиций, а также вопросы улучшения управления этим процессом.

The article deals with the direction and priorities for attracting foreign investment, as well as improving the management of this process.

Постановка проблеми. Інвестиції (в тому числі іноземні) є важливим чинником розвитку національної економіки. На сучасному етапі її розвитку вони виступають вагомим джерелом отримання новітніх конкурентоспроможних технологій. Купівлю українських підприємств чи їх частки (тобто здійснення процесів злиття чи поглинання) іноземні інвестори розглядають як привабливий спосіб інвестування з тих позицій, що зменшується ризик через неефективний менеджмент. Разом із тим збільшуються шанси застос-